

MEPPIEHDOKAS, EDISTÄ SEKSUAALIOIKEUKSIA!

EU-vaalit tarjoavat mahdollisuuden puolustaa rohkeasti EU:n arvoja. EU:n on aika asettaa naisten oikeudet, sukupuolten tasa-arvo, seksuaalioikeudet ja ihmisoikeudet politiikkansa keskiöön.

Autoritaaristen hallintojen, populististen puolueiden ja äärikonservatiivisten liikkeiden nousu on johtanut kasvavaan vastustukseen EU:n ydinarvoja kohtaan niin Euroopassa kuin maailmalla. Oikeusvaltion, ihmisoikeuksien ja tasa-arvon lisäksi erityistä vastustusta on naisten ja vähemmistöjen oikeuksia sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia kohtaan.

Yksikään EU:n jäsenvaltioista ei ole saavuttanut sukupuolten tasa-arvoa, vaikka tasa-arvo on EU:n ydinarvona kirjattu unionin perussopimukseen ja perusoikeuskirjaan. Esimerkiksi kehollinen itsemääräämisoikeus ja oikeus kokonaisvaltaiseen seksuaalikasvatukseen eivät ole enää itsestään selviä asioita Euroopassakaan.

Seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet, tai lyhyemmin

seksuaalioikeudet, ovat jokaiselle kuuluvia ihmisoikeuksia ja kattavat esimerkiksi seksuaalikasvatuksen, seksuaaliterveyspalvelut, turvallisen abortin, ehkäisyn, äitiysterveysten ja suostumuksen. Ne pohjaavat kansainvälisiin sopimuksiin, ja niiden merkitys on tunnustettu myös lukuisissa EU:n sopimuksissa.

Kun voi päättää omasta kehosta, ihmissuhteista ja elää oman identiteetin mukaista elämää, voi käydä koulua, suunnitella tulevaisuutta, vaikuttaa yhteiskuntaan ja suunnitella oman näköistä perhe-elämää. Nämä kaikki yhdessä luovat vankan pohjan hyvään elämään. Seksuaalioikeuksien toteutuminen on välttämätöntä sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi.

Euroopan parlamentti voi edistää seksuaalioikeuksia esimerkiksi

varmistamalla, että EU edistää seksuaalioikeuksia globaalisti kehitysyhteistyössään ja ulkopoliitikassaan

vahvistamalla seksuaalioikeuksien asemaa keskeisinä EU:n arvoina. Ne tulisi sisällyttää EU:n perussopimukseen ja aborttioikeus EU:n perusoikeuskirjaan.

tuomitsemalla jyrkästi kaikki hyökkäykset EU:n arvoja, mukaan lukien seksuaalioikeuksia, naisten oikeuksia ja kehollista itsemääräämisoikeutta, vastaan.

tukemalla näitä oikeuksia edistäviä kansalaisjärjestöjä ja ihmisoikeuspuolustajia sekä rahallisesti että osoittamalla poliittista tukea, tarjoamalla suojaa, kuulemalla näitä toimijoita ja antamalla niille näkyvyyttä.

vaikuttamalla siihen, että EU:n rahoitus tulevina vuosina edistää sekä Euroopassa että maailmalla tasa-arvoa, syrjimättömyyttä ja seksuaalioikeuksia.

Seksuaalioikeuksien tilanne Euroopassa ja maailmalla

EHKÄISYN saatavuus on perhesuunnittelun ennakkoehto. Jokaisella tulisi olla mahdollisuus käyttää haluamaansa ehkäisykeinoa.

- Euroopassa ehkäisyn käytön ja saatavuuden suhteen on valtava alueellinen ero: lännessä ehkäisyvälineitä on huomattavasti paremmin saatavilla kuin itäisessä Euroopassa. Eurooppalaisista naisista vain 57 prosenttia käyttää modernia ehkäisyä.
- Maailmanlaajuisesti 257 miljoonaa naista haluaisi käyttää ehkäisyä, mutta heillä ei ole siihen mahdollisuutta.

Vuosittain tehdään arviolta 25,1 miljoonaa vaarallista **ABORTTIA**, ja 97 prosenttia niistä tehdään kehittyvissä maissa. Aborttien kieltäminen tai niiden rajoittaminen ei vähennä abortteja vaan pakottaa ihmiset turvautumaan salassa tehtäviin ja vaarallisiin abortteihin.

- Euroopassa esimerkiksi Maltalla, Andorrassa ja Puolassa suurin osa tai kaikki aborteista ovat laittomia, minkä vuoksi kasvava joukko raskaana olevia joutuu etsimään keinoja aborttiin ilman terveydenhuollon tukea.
- Kun Yhdysvallat Trumpin johdolla vuonna 2017 lopetti kehitysyhteistyörahoituksensa aborttipalveluita tarjoavilta järjestöiltä, vastasi Euroopan unioni lisäämällä poliittista ja rahallista tukea seksuaalioikeuksille globaalisti.

KOKONAISSVALTAINEN SEKSUAALIKASVATUS luo pohjan ihmisten terveydelle ja hyvinvoinnille. Sen avulla ihmiset oppivat tunnistamaan omat rajansa ja todennäköisesti aloittavat seksielämän myöhemmin, vasta kun ovat siihen itse valmiita.

- Seksuaalikasvatusta edistävät järjestöt ovat kohdanneet häirintää ja toimintansa rajoittamista esimerkiksi Belgiassa ja Latviassa.
- Kehittyvissä maissa merkittävä osa tyttöjen koulupudokkuudesta johtuu siitä, että he tulevat raskaaksi, mitä voitaisiin ehkäistä laadukalla ja kokonaisvaltaisella seksuaalikasvatuksella.

SEKSUAALI- JA SUKUPUOLIVÄHEMMISTÖIHIN kuuluvat kokevat syrjintää ja väkivallan uhkaa kaikkialla maailmassa. Samaa sukupuolta olevien väliset seksisuhteet on kriminalisoitu yli 60 maassa, usein kolonialismin perintönä.

- Hiljattain Uganda tiukensi lainsäädäntöään niin, että jopa seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuulumisen tunnustaminen on laitonta. Tiukat kriminalisoinnit uhkaavat levitä myös lähialueen valtioihin.
- Italian hallitus on ilmoittanut, ettei samaa sukupuolta olevien pariin lapsia tulisi enää rekisteröidä. Ei-synnyttäneiden vanhempien juridinen status pyritään pyyhkimään pois jopa kuusi vuotta vanhoista syntymätodistuksista.

SUKUPUOLISTUNUT JA SEKSUAALIVÄKIVALTA on yksi maailman yleisimmistä ihmisoikeusrikkomuksista.

- Joka kolmas nainen maailmassa, Euroopassa ja myös Suomessa joutuu kokemaan fyysistä tai seksuaaliväkivaltaa elämänsä aikana.
- EU:n tuore direktiivi naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi epäonnistui suojelemaan naisia väkivallalta: se ei sisällä lainkaan raiskauksen kriminalisointia.

Seuraamme myös vaalien välillä aktiivisesti EU-politiikkaa näissä aiheissa ja tarjoamme mielellämme lisätietoja aiheista!

Riikka Kaukoranta, vaikuttamistyön asiantuntija
riikka.kaukoranta@vaestoliitto.fi, +358 44 577 5604

Sonja Hyötylä, vaikuttamistyön asiantuntija
sonja.hyotyla@vaestoliitto.fi, +358 44 493 4348

Anti-gender-liike EU:ssa

Naisten ja vähemmistöjen oikeudet ovat usein taantumukselliselle anti-gender-liikkeelle ensimmäinen vastustettava asia, mutta se tähtää myös laajemmin oikeusvaltion, demokratian ja ihmisoikeuksien sekä koko sääntöperustaisen järjestelmämme romuttamiseen.

Hyvin järjestäytynyt liike lobbaa vahvasti myös EU:ssa ja heikentää EU-maiden mahdollisuuksia sopia seksuaalioikeuksien edistämisestä Euroopassa ja maailmalla.